

Signalizácia

V prvej júnovej signalizácii by sme radi upozornili na vývoj húseníc škodcov **spriadača amerického a mníšky zlatoritky**. Je dôležité upozorniť na ich prípadné premnoženie, predovšetkým v neošetrovaných výsadbách alebo na prícestných alejách a v parkoch s vhodnými hostiteľskými rastlinami.

Spriadač americký sa vyskytuje hlavne v najteplejších oblastiach Slovenska. Do spektra hostiteľov patria najmä jablone, čerešne, orechy, moruša, baza čiernu a celý rad ďalších i divorastúcich druhov. Z parkových drevín je pre spriadača hlavným hostiteľom javorovec jaseňolistý. Húsenice spriadača sú špecifické - chlpaté, žltozelené, na chrbte majú tmavší pásik. Liahnu sa približne od polovice júna. **Žijú vo veľkých skupinách a obžrané časti stromov obaľujú pomerne nápadnou pavučinou a tvoria tzv. pavučinové hniezda**. V júli sa zakukľujú. Kukla býva tmavohnedá až čierna, uložená v pavučinovom kokóniku. Z kukiel sa v priebehu augusta liahnu motýle druhej generácie, ktoré kladú vajíčka a z nich sa liahne ďalšia generácia húseníc. Prezimujú kukly tejto druhej generácie.

Okrem spriadača sa niekedy môžu vyskytnúť aj húsenice **mníšky zlatoritky**. Dospelé môžu dosahovať až 40 mm na dĺžku, sú chlpaté a farebné. Nežijú v spoločných hniezdach, ale sa rozliezajú jednotlivito po korune hostiteľského stromu. Prezimujú vo forme spoločných zámotkov, ktoré si vytvárajú na koncoch letorastov. Počas roka má mníška tiež 2 generácie.

Účinným spôsobom ochrany je mechanická likvidácia pavučinových hniezd spriadača s húsenicami alebo zámotkov mníšok. Čiastočne účinný je aj predjarný postrek. **Pri chemickej ochrane počas vegetácie je potrebné zasiahnuť čo najmladšie húsenice.** Povolené prípravky sa používajú bez ohľadu na rastovú fázu ovocných stromov a taktiež vývinovú fázu húseníc. Na chemickú ochranu priamo nie sú autorizované žiadne prípravky na ochranu rastlín, zato možno využiť autorizované prípravky voči húseniciam motýľov - Affirm (účinná látka emamectin) – okrasné rastliny; Mimic (účinná látka tebufenozide); fungicíd a insekticíd Multirose (účinné látky deltamethrin a tebuconazole) – okrasné rastliny, pričom je iba v malospotrebitel'skom balení (MB) – vhodné pre zahradkárov; selektívny insekticídny prípravok Agree WG (účinná zložka *Bacillus thuringiensis* ssp. *aizawai* kmeň GC-91); biologické insekticídne prípravky Dipel DF a Lepido (oba účinná zložka *Bacillus thuringiensis* subsp. *kurstaki* kmeň ABTS-351). Ďalšou možnosťou sú prípravky určené na húsenice všeobecne - Karate Zeon 050 CS, Karate Zeon 5 CS aj v MB, Karathe Zeon 5CS, Kusti, Ninja Zeon 5 CS, Sentinel, Vaztak Pro (účinná látka lambda-Cyhalothrin) a Samuraj iba v MB; pomocný prípravok Chemstop – Ecofix (účinná látka ataktický polypropylen) aj v MB; pomocný prípravok Prípravok na ochranu stromov v kelímku, Vermifix oba iba v MB (účinná látka polyolefíny); Scatto (účinná látka deltamethrin) – okrasné rastliny; pomocný prípravok BROS obojstranný lepový pás aj v MB (účinné látky živica a polybutylén).

Okrem toho upozorňujeme, že početnosť **vošiek** narastá, preto je potrebné ich sledovať, aby bolo možné proti nim včas zasiahnuť. Za dôležitý faktor sa pokladá správny výber prípravku, pretože niektoré prípravky majú rozsah použitia aj proti iným škodcom, napr. obaľovačom alebo cicavým a žravým škodcom všeobecne. Z toho dôvodu odporúčame v prípade silných výskytov vošiek vyberať prípravky účinné proti viacerým škodcom súčasne. Ochrana proti voškám sa vykonáva až pri ich zistení, **preventívne sa neošetruje!** Zoznam autorizovaných prípravkov na ochranu rastlín je dostupný na stránke <https://www.uksup.sk/sk> (IS POR). Pripomíname, že pre správne použitie je nevyhnutné dodržať všetky pokyny uvedené na etikete konkrétneho prípravku.

Ing. Maroš Lučaj
ÚKSÚP – OOR
01.06.2026